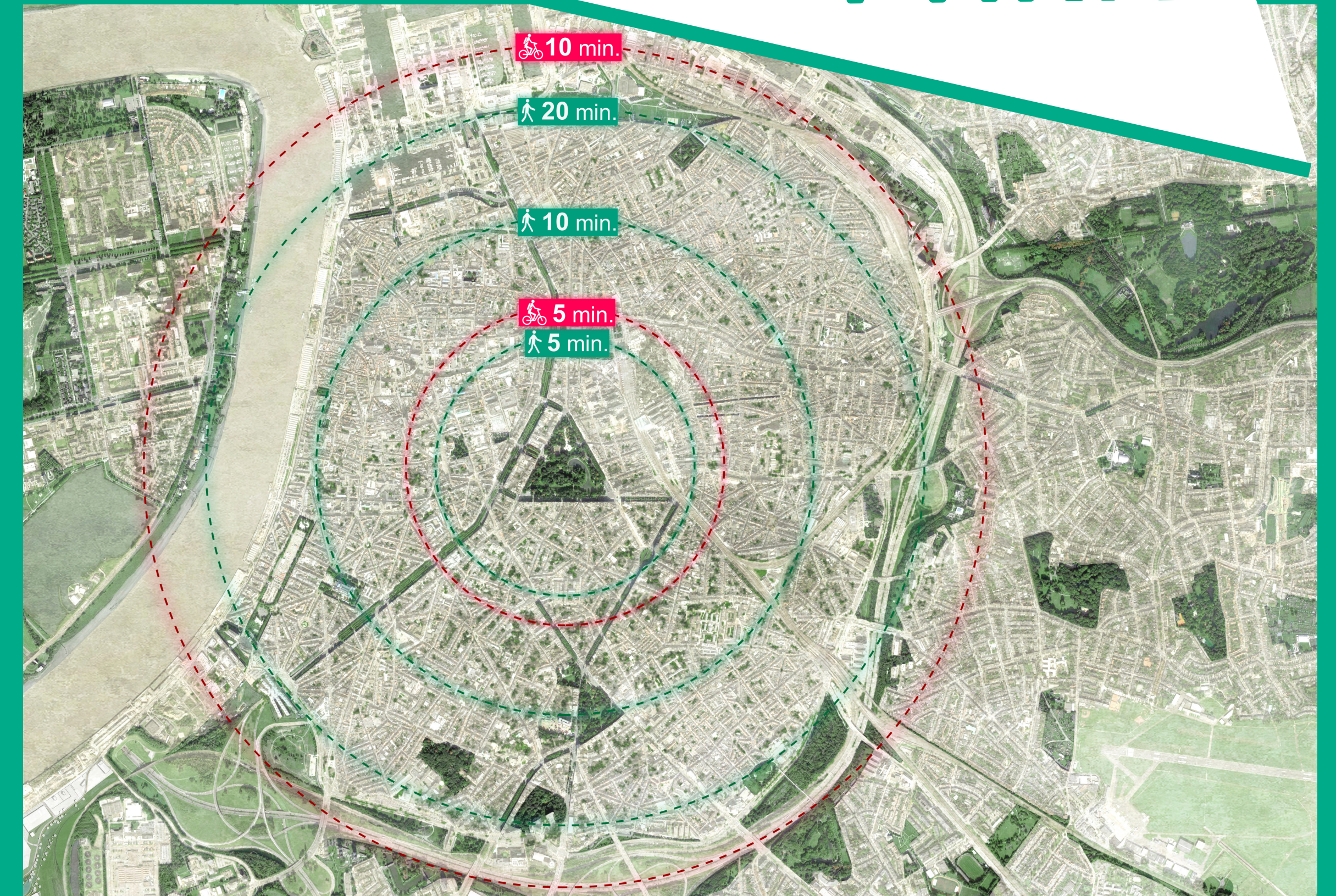

Herwaardering van het Stadspark

STADS
PARK

grondplan

situering

- Herinrichting speelzone
- Ponton bij een hogere waterstand als zitplek aan het water
- Ontharding en herstructureren parkeerplaatsen Louiza Marialei
- Herstel eilandje en inrichten moeraszone
- Restauratie rotspartij
- Ontharding en herinrichten zone oorlogsmonument
- Opwaarderen rand Van Eycklei
- Opwaardering historische instroomconstructie

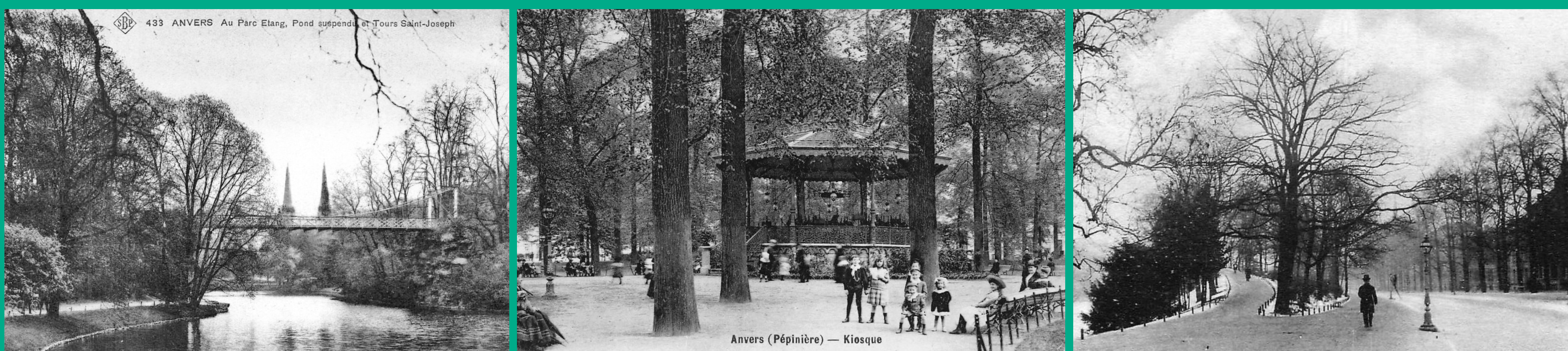

Historiek als narratief

Een park voor en door mensen

Klimaatpark in het hart van de stad

“Het Stadspark is een uniek gebied in het hart van de stad Antwerpen. De ambitie van het districts- en stadsbestuur is om het Stadspark terug op te waarderen naar zijn waardevolle, oorspronkelijke landschapstijl en in te spelen op de hedendaagse, maatschappelijke noden, zodat de buurtbewoner, de parkbezoeker en de Antwerpenaren terug trots zijn op dit uniek stukje Antwerpen.”

historische beelden (bron: Felixarchief)

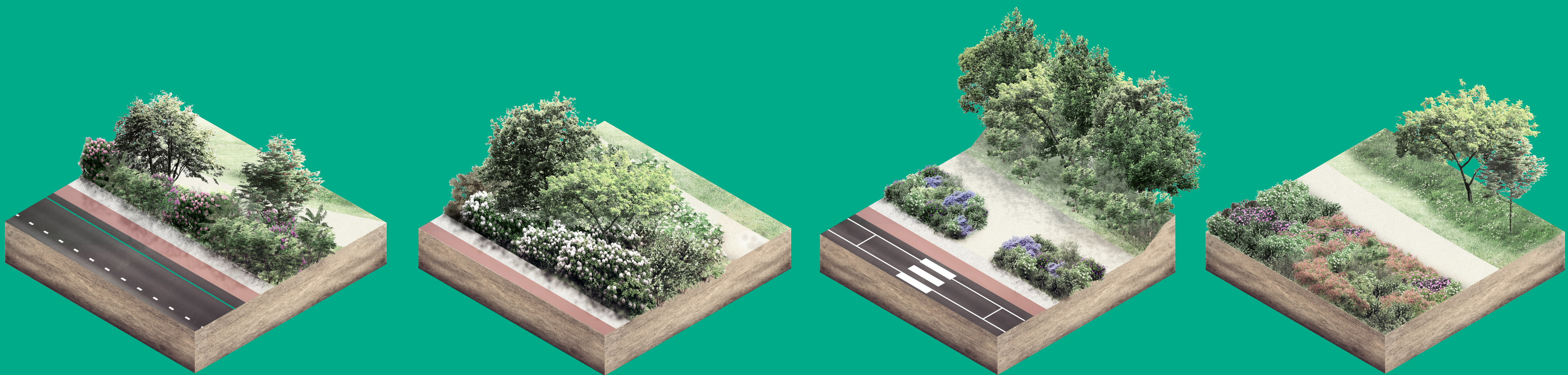
Het Stadspark is de grootste groene long in de Antwerpse binnenstad. Het is een uniek gebied in het hart van de stad. Reeds meer dan 150 jaar vervult het op zowel wijk- als stadsniveau een belangrijke rol. Net zoals het Central Park in New York is het ontworpen volgens de principes van de romantische landschapstijl, wat tot op vandaag sterk wordt gewaardeerd door bezoekers en omwonenden. Het ontwerp van Friederich Eduard Keilig van 1868 is nog herkenbaar en vrij goed bewaard. Omwille van de grote historische en botanische waarde is het park in 2010 als monument beschermd. Helaas wordt de karakteristieke Stadsparkvijver sinds de jaren '60 niet meer gevoed door de Herentalse Vaart en kan het oorspronkelijke waterpeil niet worden gehandhaafd. Door evolutie van het groenbestand en veranderingen in beheer is de groenstructuur sterk gedegradeerd. Het Stadspark heeft echter nog steeds een waarde op vlak van ecologie, educatie, historiek, zachte recreatie, klimaatadaptatie e.a.

Opwaardering van het groen

BOUWSTENEN VOOR DE TOEKOMSTIGE BEPLANTING

BEGELEIDEN	GROEPEREN	VARIËREN	ACCENTUEREN	BELEVEN
gesloten groenmassief ontmoedigt betreding	lage heestergroepen om zichtassen te vrijwaren	afwisseling open en gesloten	levende monumenten	scheiden stad en park
specifieke beplanting markeert de toegangen	bomengroepen in plaats van bomenrijen	afwisseling soortensamenstelling	versterken van reliëf	speelnatuur

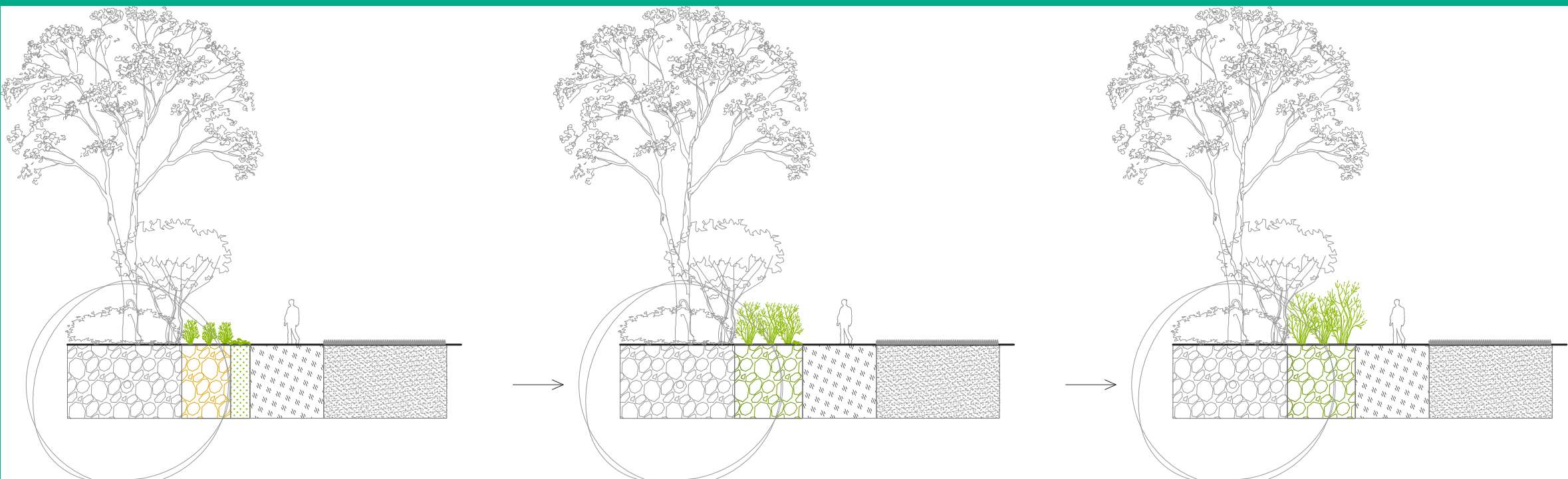

Een bloeiende hoge heestermix die een hoogte tot 4 meter mag bereiken. Tussen de heesters door wordt er een bloembollenmengsel gespreid.

Bloeiende hoge heestermix die een hoogte tot 4 meter mag bereiken, ook hier wordt er een bloembollenmengsel gespreid tussen de heesters.

Een lage heestermix, te voorzien aan de ingangen. Onder deze heesters worden (half-)schaduwminnende, bodembedekkende vaste planten voorzien.

Deze lage heestermix wordt aangeplant op plaatsen waar er van buiten het park een doorkijk is naar de parkvijver of naar een standbeeld. Ook onder deze heesters worden er (half-)schaduwminnende, bodembedekkende vaste planten voorzien.

Geleidelijke evolutie van de nieuw aan te planten parkranden.

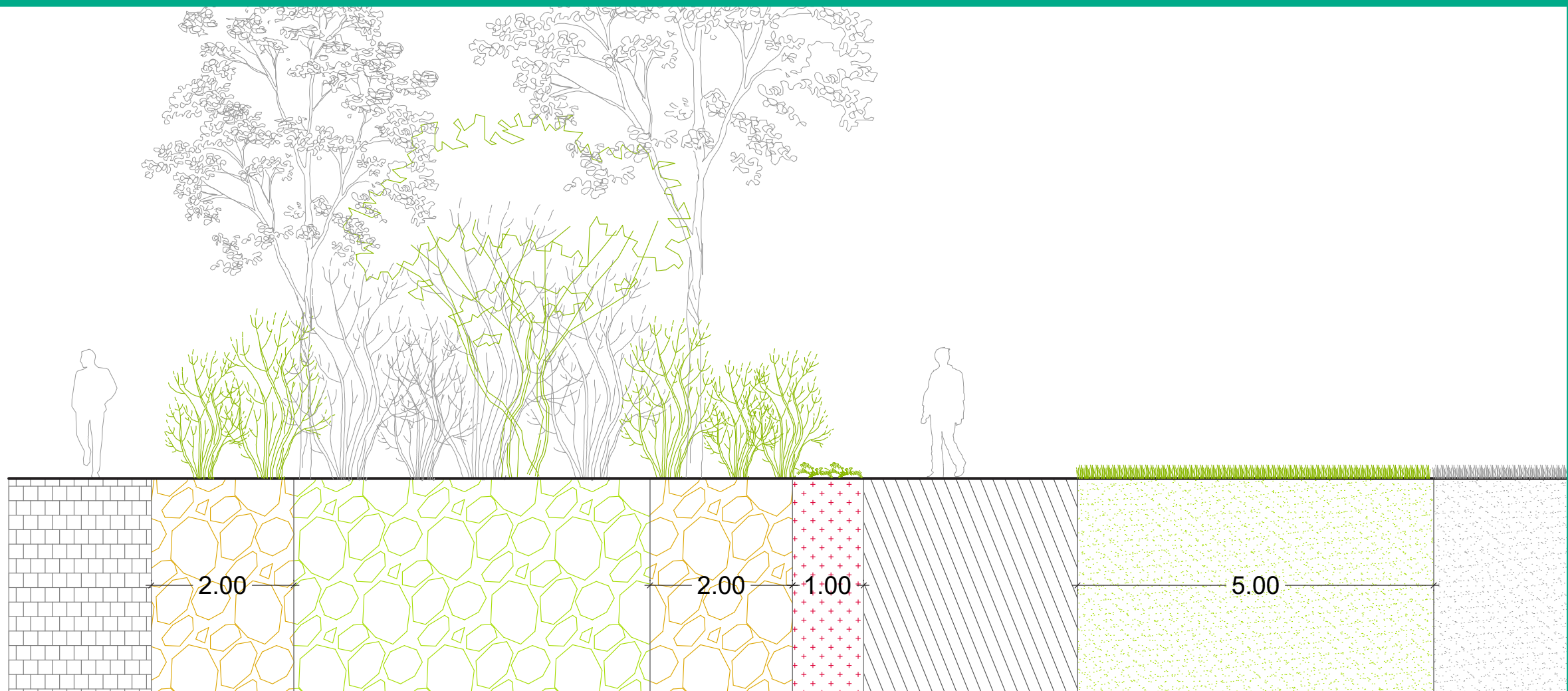
Verder werkend op het originele groenconcept werd een groenstructuurplan voor het park opgesteld.

In functie van de herwaardering worden vooral de randen van de massieven grondig aangepakt. Dit zal visueel de grootste impact hebben, zonder dat een kaalslag dient te gebeuren. Op die manier wordt de overheersing van Sneeuwbes ingedijkt en vervangen door een aantrekkelijker en diversere beplanting. De nieuwe heesters worden voldoende ver van de rand van de verharding aangeplant, rekening houdend met hun volwassen grootte. Om in tussentijd de kale grond te bedekken wordt overal langs de randen een strook met vaste planten of schors aangebracht, afhankelijk van wat de bestaande situatie toelaat. Na verloop van tijd zullen de heesters groter worden en de ruimte van de vaste planten innemen.

De kern van de bestaande groenmassieven zal aangevuld worden met andere heestersoorten. Uitgangspunten hierbij zijn het creëren van doorzichten, het blokkeren van zichten, sociale veiligheid, ontwikkelen van grotere structuurvariatie, ...

Voor de bomenlaag worden de principes uit het erfgoedbeheerplan overgenomen. De meeste bomen zijn in gezonde toestand, maar de aanwezigheid van een bomenrij klopt historisch niet. Het rooien van bomen wordt tot een absoluut minimum beperkt.

De groenzone in de Louiza-Marialei moet een verlengde worden van het park zelf en een duidelijk parkkarakter krijgen.

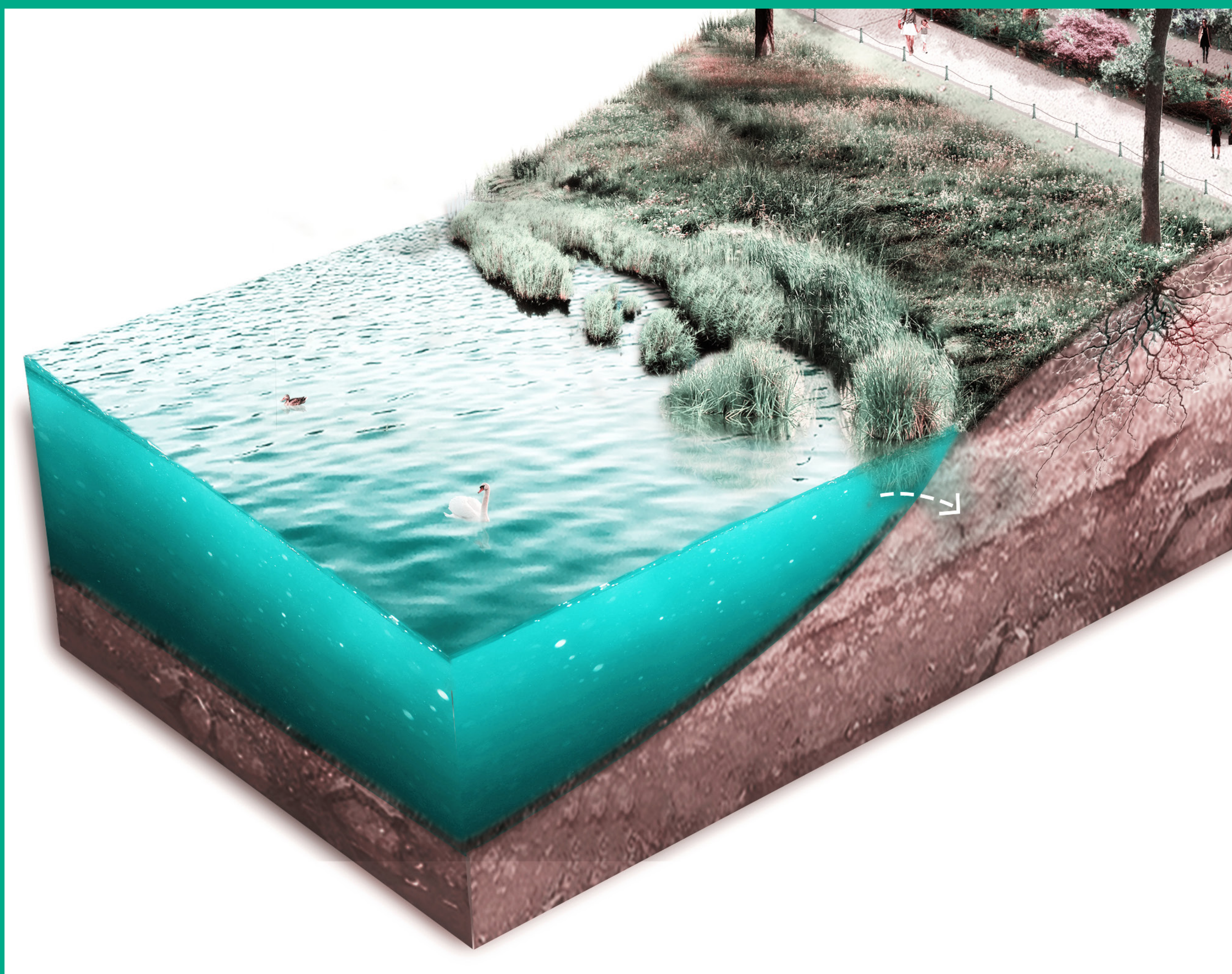
Principesnede toekomstige opwaardering plantvakken.

Herstel van de stadsparkvijver

STADS
PARK

In de conceptnota van het herwaarderingsplan werd geconcludeerd dat het na te streven waterpeil ligt tussen 2m70 en 4m00 TAW. Ook werd vastgesteld dat het waterpeil van de vijver sinds het invoegen van de bemalingsstrategie fluctueert rond 2m00 TAW. Na het monitoren van het effect van de toevoer van het bemalingswater van Den Bell op het vijverpeil zal beslist worden wat verder ondernomen moet worden om dat streefpeil te bereiken.

In aanvulling op het onderzoek dat gevoerd werd tijdens de conceptfase, werd de aandacht gevestigd op het belang van de erfgoedwaarde van de vijver, de bestaande waterproblematieken en het belang van de vijver in de klimaatrobuuste stad. Ook duurzaam en spaarzaam watergebruik wordt als uitgangspunt meegenomen. Met deze zaken in het achterhoofd werd een algemene consensus bereikt om een stappenplan op te stellen waarmee het gewenste beeld van de vijver kan bereikt worden. De eerste stap is het droogvallen van de vijver tegengaan, een tweede stap is het peil te verhogen richting 2m50 TAW en de derde stap is het bekomen van een waterpeil in de vijver rond de 3m50 TAW, het uiteindelijke streefpeil. Op 4m00 TAW zal een noodoverloop geïnstalleerd worden, zodat de vijver een rol kan blijven spelen in de waterveiligheid van de omliggende wijk.

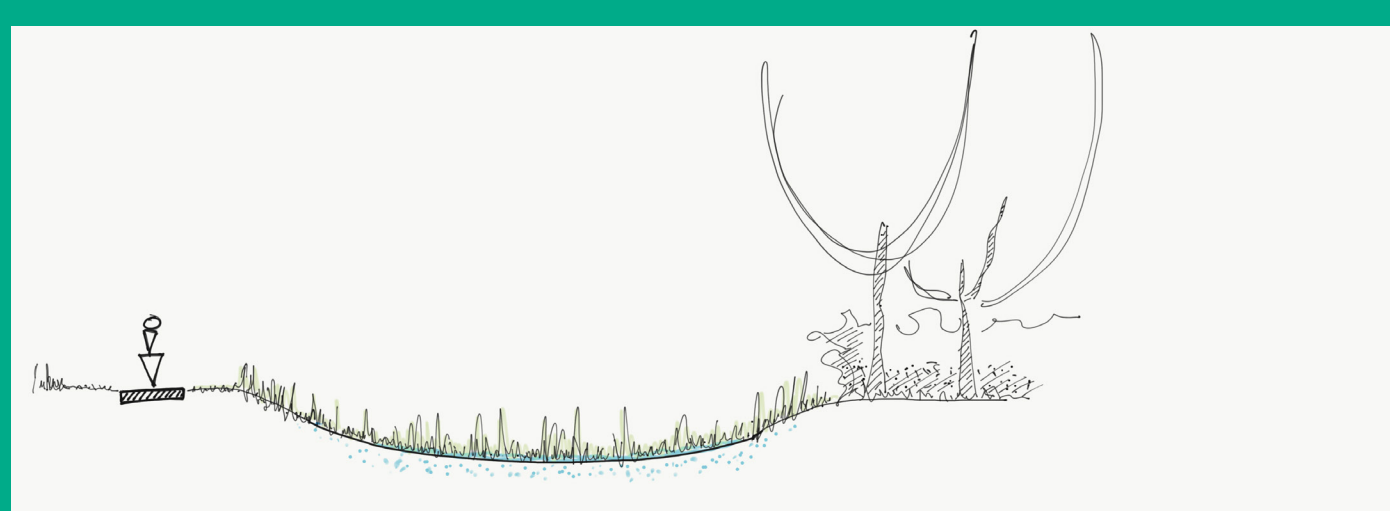
EEN VISIE OP HET EILANDJE BIJ VERSCHILLENDE WATERPEILEN

Door verlanding is het oorspronkelijke eilandje in de vijver verdwenen. Verschillende scenario's werden afgewogen in functie van de herwaardering van het park. De voorkeur gaat uit naar het voorzien van beperkte een waterspiegel rond het eilandje om betreding te vermijden. Een deel van de grond zal op deze locatie weggenomen worden zodat er een natte moerasbiotoop ontstaat. Hierbij wordt uitgegaan van een toekomstig waterpeil van 3m50. Hierdoor zal deze zone een interessante plek worden met een hoge biodiversiteit, zowel voor fauna als flora.

VARIANT 1

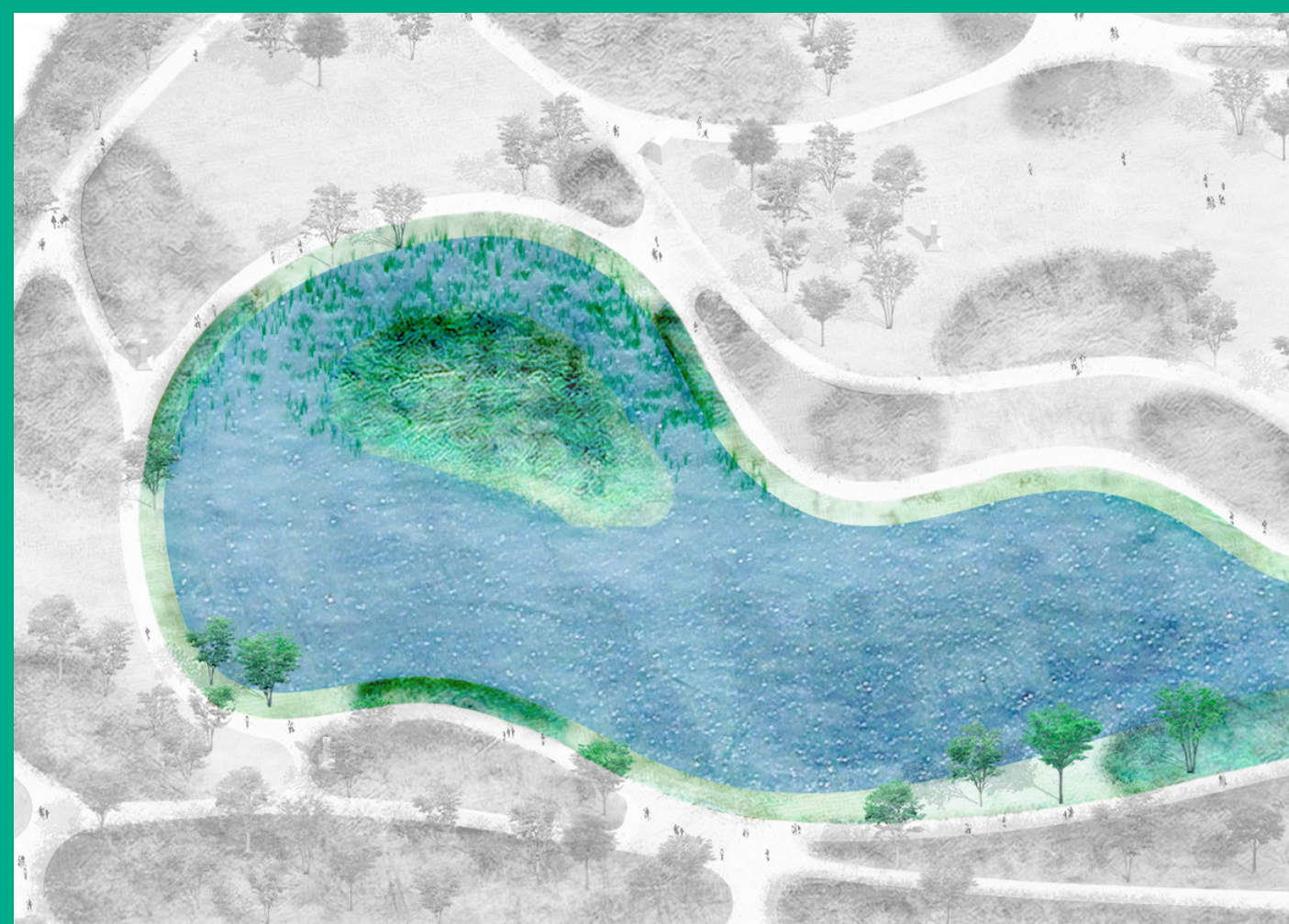

behoud droge gracht

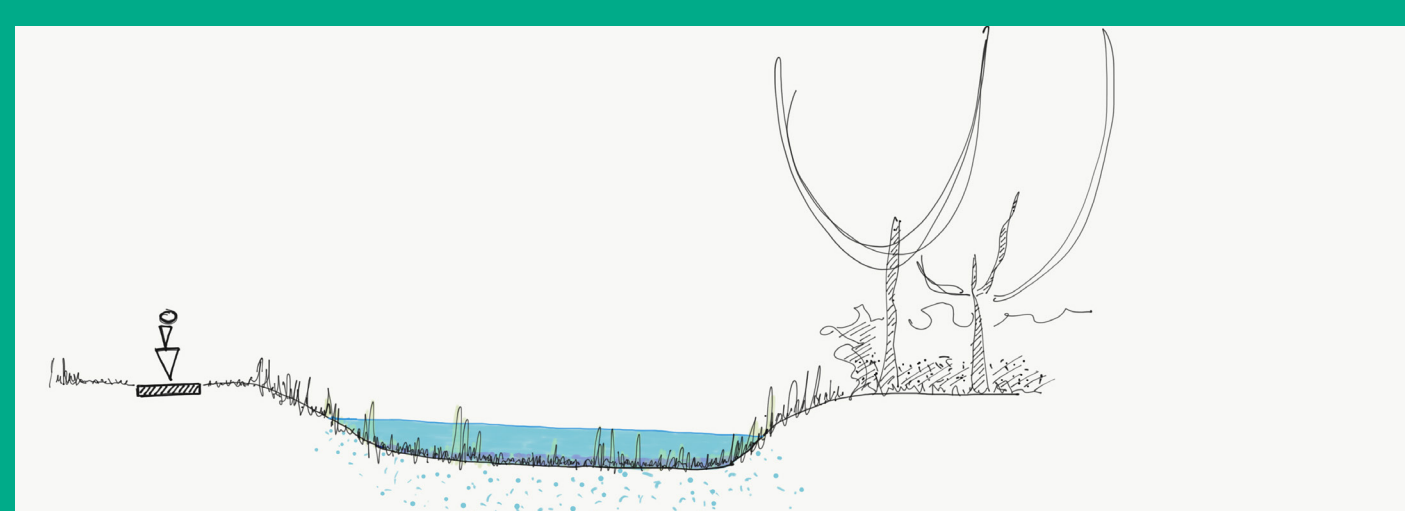

gemiddeld wateroppervlak ± 2m20 - 16.853m²

VARIANT 2

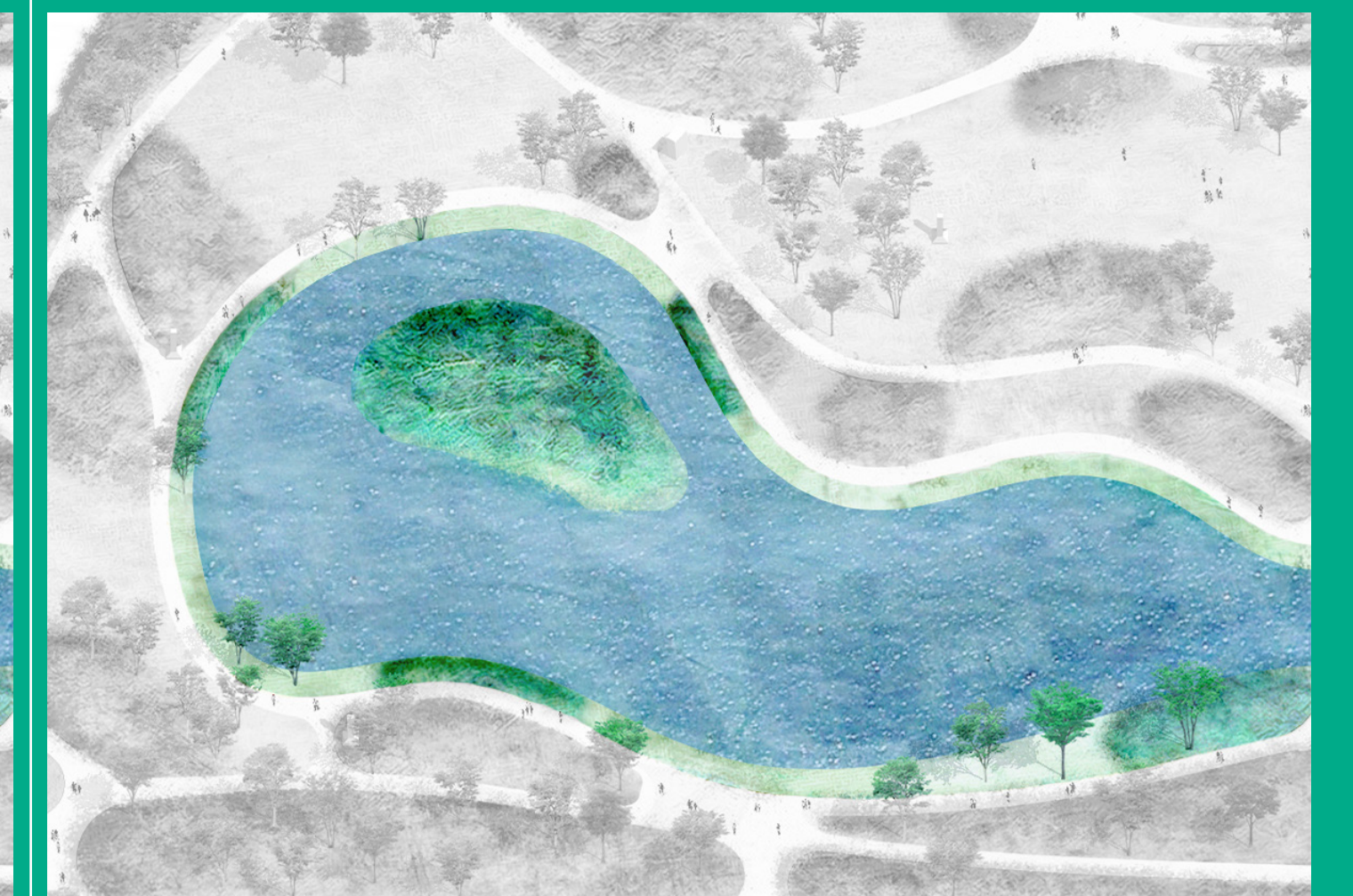

moerassig (beperkt waterniveau)

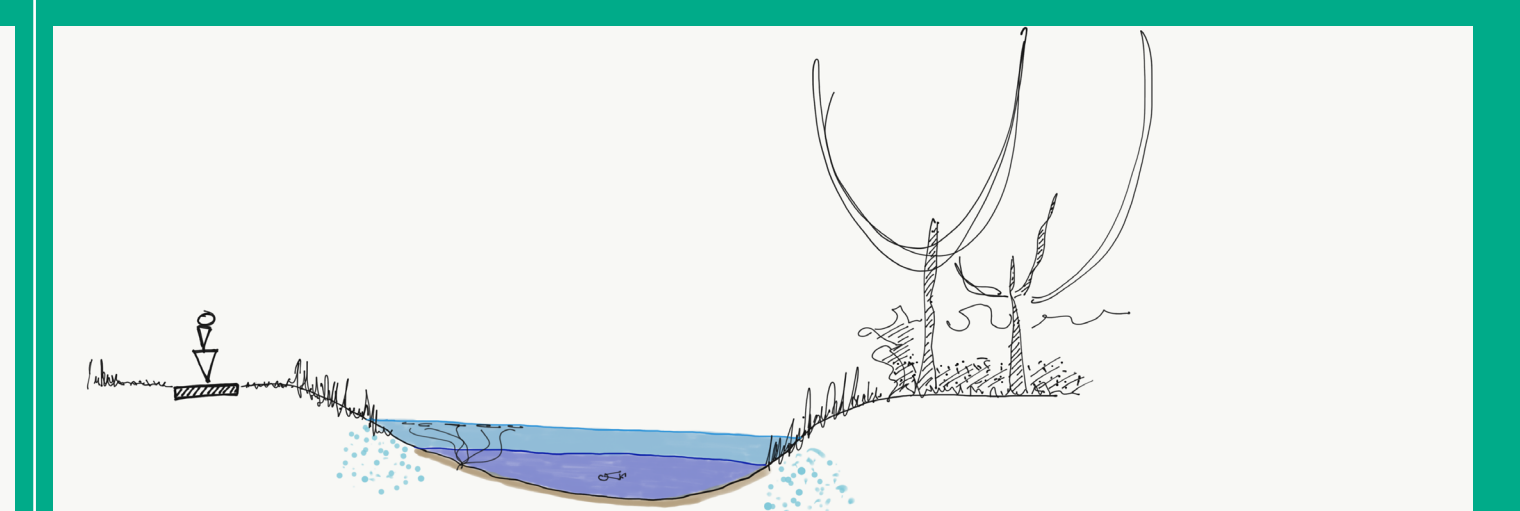

gemiddeld wateroppervlak ± 3m50 - 23.058m²

VARIANT 3

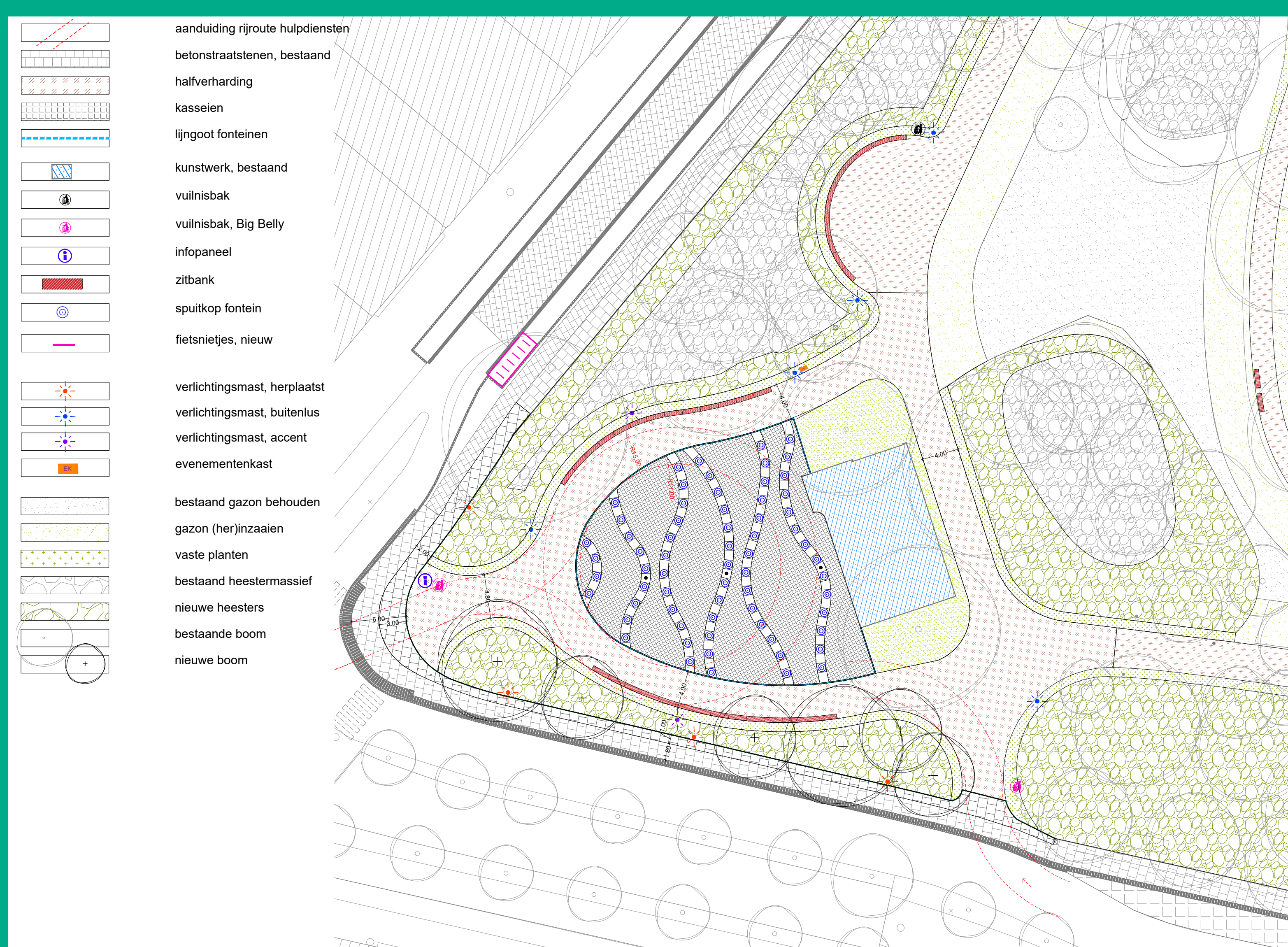
historisch beeldherstel

gemiddeld wateroppervlak ± 4m50 - 29.228m²

Zone rond het oorlogsmonument terug deel van het park

STADS
PARK

Het plein rond het oorlogsmonument werd als aparte zone reeds verder gedetailleerd. De eerste wijziging zijn de beide toegangen tot het plein. De toegang langs de Van Eycklei werd iets opgeschoven om een betere doorstroom te creëren rond het oorlogsmonument.

De westelijke toegang werd meer uitgelijnd op de zebrapaden vanuit de omringende straten en op de zichtas richting het monument. Hier werd ook extra ruimte voorzien voor wachtende fietsers en voetgangers om het kruispunt over te steken. Verder werd ook een voetpad langs de Van Eycklei voorzien en werden de breedtes van de toegangen aangepast naar de vereiste draaicirkels voor evenementenwagens.

Abdijplein Averbeke

Grote Markt Vilvoorde

Herinrichting van de speelzone

STADS
PARK

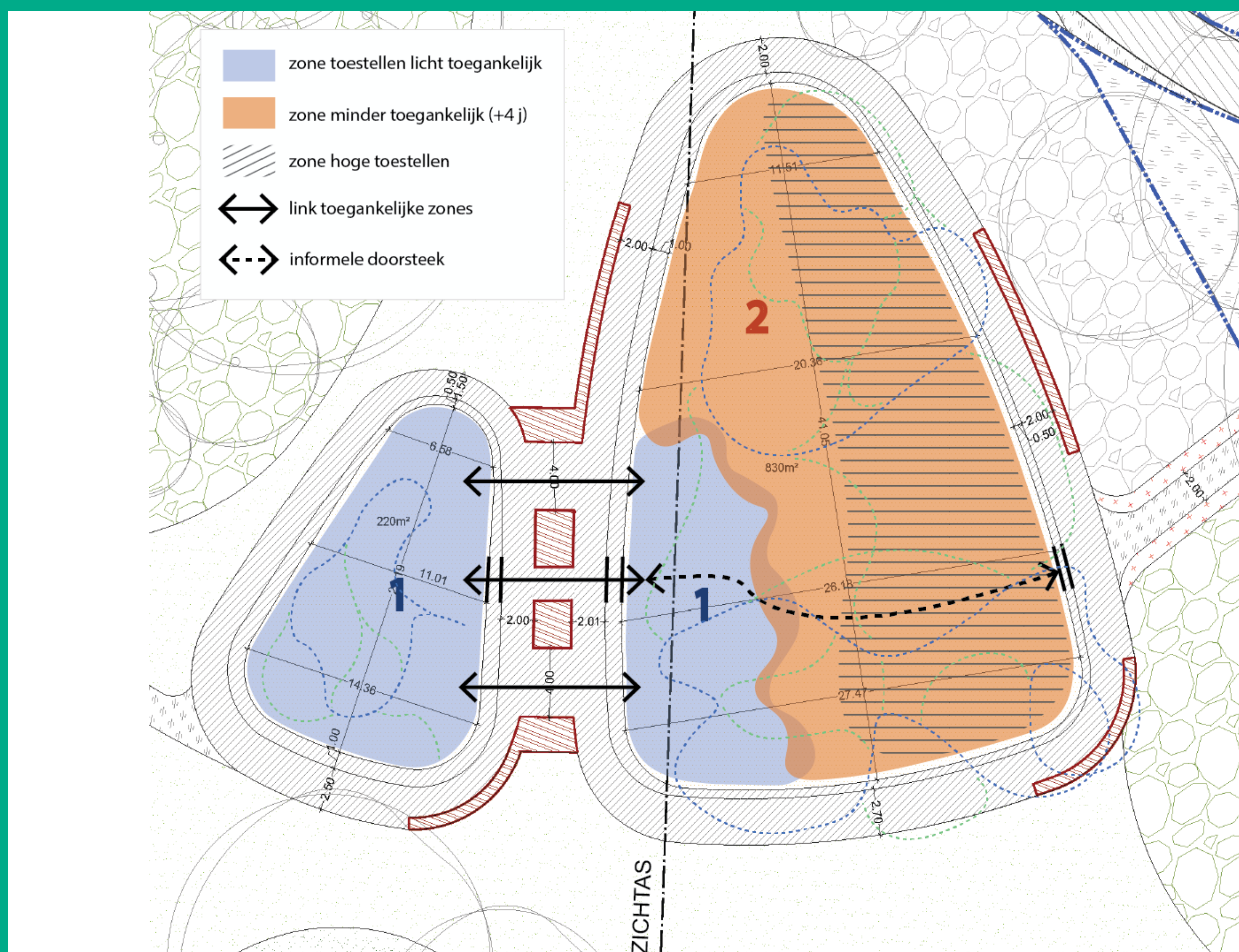

Bron: Neanderthal Museum, Mettmann Germany

Referentiebeelden voor de toekomstige speeltuin die zich door gebruik van natuurlijke materialen en vormgeving integreert in het landschappelijk karakter van het historische waardevol Stadspark.

In het nieuwe ontwerp worden alle speeltoestellen centraal gebundeld in twee gekoppelde speelzones omringd door een betonnen pad. Dit pad vormt meteen de afboording van de zandbakken en garandeert toegankelijkheid voor buggy's en rolstoelen. Tussen de twee speelzones worden zitbanken en zitplatformen voorzien waar ouders meerdere leeftijdsgroepen in het oog kunnen houden. De strategische inplanting van de platformen zal ook het over en weer lopen tussen de twee zones wat inperken. De zone waar vandaag de klimspin staat wordt omgevormd naar een ligweide waarmee conflicten tussen de weggebruikers en overstekende kinderen vermeden worden. Hierdoor wordt een meer open en rustig beeld gecreëerd rondom het skatepark.

SPEELZONE 0-4 JAAR (1)

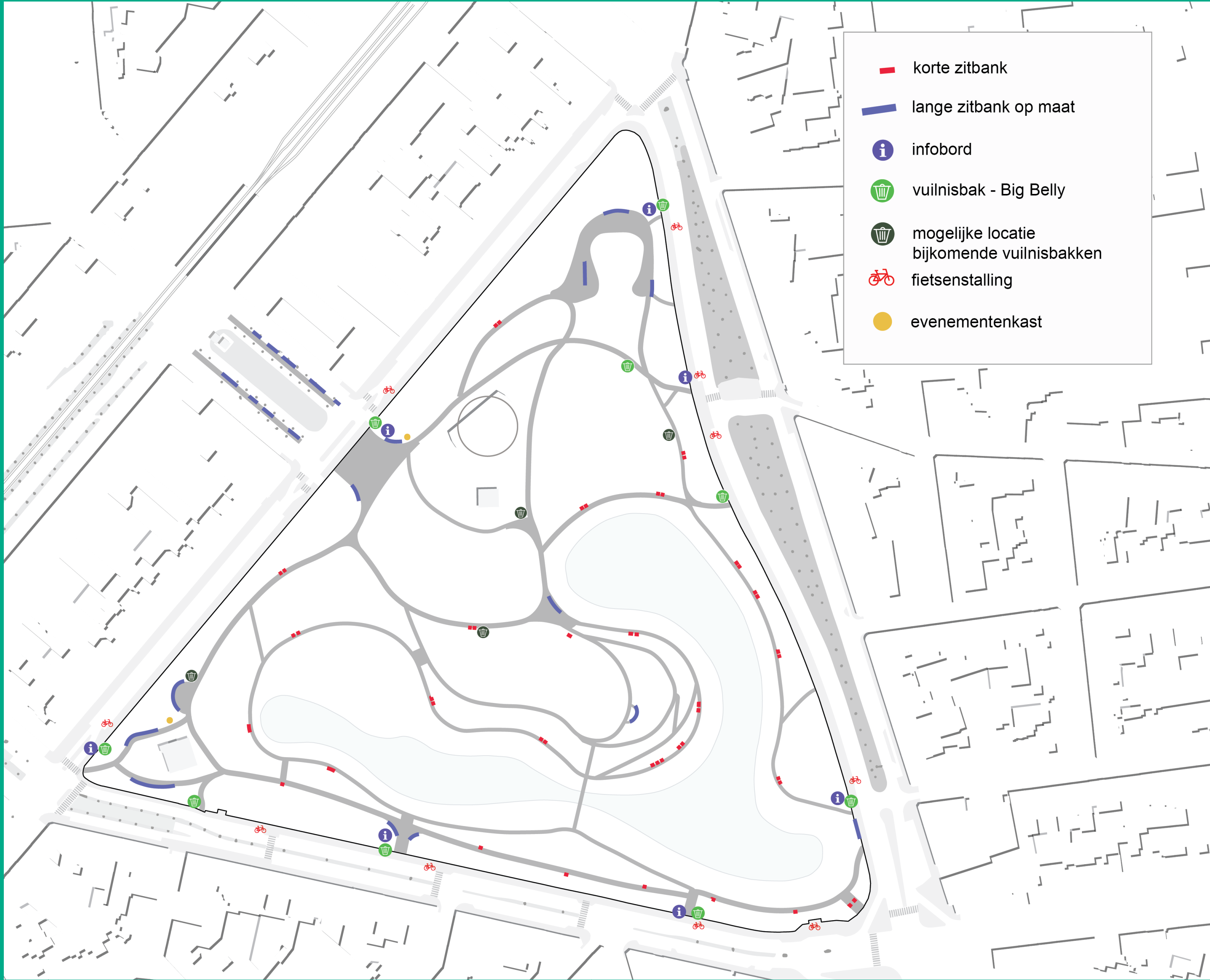
Voor de allerkleinsten wordt een derde van de toestellen gereserveerd. Alle speeltoestellen en spelprikkelers zijn aangepast aan kinderen van 0 tot 4 jaar. De speeltoestellen worden aan elkaar gelinkt binnen een uniforme vormgeving en materiaalgebruik.

SPEELZONE +4 JAAR (2)

Als basis wordt een structuur uitgezet waarin verschillende speltypes worden verwerkt. De hoogste toestellen worden aan de oostzijde van de speeltuin voorzien, waardoor de historische zichtas gevrijwaard blijft.

Opwaardering van het parkmeubilair

STADS
PARK

SCENARIO'S LICHTVORMEN EN LICHTINTENSITEIT

zitbanken Harmoniepark Antwerpen

zitbanken en vuilbak Harmoniepark Antwerpen

infoborden

'Figures of absense'

rondstraler stad Antwerpen

Meubilair

Het bestaande parkmeubilair wordt in z'n geheel vervangen. Dit gaat over alle banken, verlichtingspalen, infoborden, vuilnisbakken en aanverwanten.

Kunstwerken

In het najaar van 2021 werd een rondgang georganiseerd rond meubilair en kunst in het park. Tijdens de rondgang werd beeld per beeld bekeken wat mogelijke maatregelen kunnen zijn en wat de plannen met het beeld zijn. Voor enkele beelden wordt accentverlichting voorzien. Verder wordt enkel het standbeeld 'moeder en kind' verplaatst. Dit verhuist naar de overzijde van het pad, verder weg van de donkere boomkruinen. Hier staat momenteel het 'monument voor het vijfde Linieregiment', hiervoor wordt een nieuwe locatie gezocht. Verder wordt ook nog een herdenkingsmonument weggehaald op het plein van 'het monument der gesneuvelden'. Dit heeft al een nieuwe bestemming langs de vernieuwde Scheldekaaien.

Afsluitingen

Rondom de Stadsparkvijver blijft het doel om de bestaande afsluiting overal weg te halen. Aangezien de afsluiting in het noordelijke deel van de vijver ervoor zorgde dat de oever gebruikt werd als hondenloopzone, werd de afsluiting hier reeds weggenomen. Dit komt ook de beeldwaarde ten goede. Na het herstel van de paden en het opwaarderen van de beplanting kunnen lage paaltjes met kabel geplaatst worden, afhankelijk van de noodzaak omwille van betreding. Afsluitingen in het park worden zoveel als mogelijk vermeden.

Infopanelen

Stad Antwerpen ontwikkelde recent een nieuwe huisstijlgids voor informatiedragers. De infopanelen die in het park zullen worden voorzien worden hierop afgestemd.